



HÅNDBOK

**for dommere
og arrangører**

Til bruk ved Norske Harehundklubbers Forbunds jaktprøver

Gyldig fra 01.06.2010

FORORD

Under arbeidet med de nye jaktprøvere reglene ble det avdekket et behov for mer detaljerte bestemmelser, anvisninger og vegledninger enn hva det er hensiktsmessig å ha i selve regelverket.

Derfor ble følgende dommerhåndbok utarbeidet som et supplement til ” Norsk Kennel Klubs regler for jaktprøver for drivende hunder tilsluttet Norske Harehundklubbers Forbund (NHKF)”.

En slik håndbok gir mulighet for en mer detaljert innføring i dommergjerningen og regelverket. Dessuten kan eventuelle nødvendige korrigeringer av håndboken foretas administrativt av NHKF, mens en endring av selve regelverket er en omfattende prosess.

Det er tatt inn et eget avsnitt om terminologi, som bygger på Arne Vangens bok ”Harejakten – en kortfattet veiledning for yngre Harejegere” (Oslo 1934). Avsnittet er tatt inn for å få innarbeidet en ensartet begrepsbruk og kanskje særlig for å være til nytte under dommeropplæring.

Når det gjelder forhold som går på bedømmelse, er enkelte avsnitt som hadde karakter av begrunnelser tatt ut av regelverket og tatt inn her. Det er videre tatt inn litt generelt om bedømmelse og om vesentlige endringer, og mer utdypende kommentarer angående enkelte punkter. Disse ”kommentarene” er ikke å betrakte som bindende regler, men mer som anvisning for hva dommeren bør legge til grunn ved sin bedømmelse

Håndboka skal være et virkemiddel som bidrar til ensartet bedømmelse. Dommersamlinger, med gjennomgang av regelverk, bedømmelse av hunder og dommermøter er et annet virkemiddel. Alle klubber bør gjennomføre årlige dommersamlinger.

Innhold:

FORORD	3
1. HVORFOR JAKTPRØVER?	5
2. JAKTPRØVEREGELVERKET	6
3. NKKS FELLESBESTEMMELSER OG FAGKOMITè.	8
4. DOMMERVET/RÅD TIL DOMMEREN	8
5. OM ENSARTET BEDØMMELSE	9
6. KONSTANTERING AV LOSDYR.	10
7. LOSTIDER OG LOSPOENG.....	10
8. EGENSKAPSPOENG	11
9. TILLEGGSPOENG	13
10. VEDRØRENDE TILLEGGSPPLYSNINGER	13
11. HVORFOR TILLEGGREGISTRERINGER?.....	14
12. DEFINISJONER.....	14
13. TERMINOLOGI.....	14
14. GJENNOMFØRING AV PRØVEN	17
15. GJENNOMFØRING AV DOMMERMØTER.....	17
16. EKSEMPLER PÅ BEDØMMELSE.....	20
17. STIKKORDREGISTER	26
EGNE NOTATER:	29

1. HVORFOR JAKTPRØVER?

Formålsparagrafen lyder slik: **”Jaktprøvenes formål er å prøve drivende hunder og premiere de egenskaper en vil bygge på i avlsarbeidet for å få fram hunder som er tilpasset vår jakt og jaktkultur”**

Hovedformålet med jaktprøvene er altså klart: De skal være et hjelpemiddel i avlsarbeidet. Det er verdt å merke seg at konkurranser ikke er nevnt som del av formålet, selv om konkurranseaspektet nok er viktig for mange. I arbeidet med den siste revisjonen av reglene (2004) ble det prioritert å forsøke å gjøre jaktprøvene bedre egnet som grunnlag i avlsarbeidet, men det er også forsøkt å rette opp mangler i konkurransereglene. Et eksempel på det siste er rangeringsreglene for deltakelse i DM for støvere, hvor jaktchampioner i sin beste alder etter de gamle reglene ble utestengt. En annen vesentlig endring er at nå kan Beagle/Drever med premiering på rådyr få starte på hare-/reveprøver etter jul.

Forutsetningen for at jaktprøvene skal ha nytte i avlsarbeidet er at det som bedømmes i noen grad er arvbart. Til grunn for de foreslåtte endringene i bedømmelsen ligger det omfattende beregninger. Professor Frode Lingås har beregnet arvbaheter som bygger på alle jaktprøveresultatene fra 1992 til 2002, eller vel 15000 prøvestarter. Resultatene viser at det er svært lave arvbaheter for de fleste egenskapene som blir bedømt, unntatt for ”mål” og for enkelte av ”tilleggsregistreringene”. Detaljer om beregningene har vært omtalt i Harehunden, (se nr. 5-2001). Tilsvarende arvbahetsanalyser fra Sverige og Finland viser samme tendens. Det er verdt å merke seg at arvbahetsberegning bare kan vise hvordan bedømmelsen av en egenskap fungerer. Lav arvbahet kan godt skyldes at egenskapen er for dårlig definert og/eller at dommerne ”spriker” for mye. Den bakenforliggende egenskapen kan likevel være arvbar, men vi klarer bare ikke å ”måle” den godt nok. Ved arvbahetsberegninger klarer en ikke å skille den arvemessige komponenten ut fra den miljømessige komponenten (vær og føreforhold, subjektiv vurdering og ”dommersprik”). Bedre definerte regler med mer objektive kriterier for bruk av tallskalaen bør kunne gi høyere arvbaheter, og gi sikrere avlsutvalg basert på jaktprøvene.

Det er videre utført beregninger for å avdekke om det er sterk sammenheng (samvariasjon) mellom bedømmelsen av enkelte momenter. Hvis sammenhengene er meget klar, kan forklaringen være at det egentlig er samme bakenforliggende ”egenskap” som bedømmes slik at antall momenter kan reduseres. Beregningene viste meget klar sammenheng mellom bedømmelsen av flere momenter.

I det nye bedømmelsesopplegget er antall momenter litt redusert, og definisjonene er litt endret. Los på alle aktuelle viltarter bedømmes nå i de samme momentene. Egenskapene lydighet og kondisjon (liten arvbahet) teller ikke med i premiekrav, bare ved rangering i konkurranser. Hensikten er å bedre arvbaheten på egenskapen ”premiegrad”, slik at premiering og oppnådd championat skulle kunne få større betydning ved utvalg av avlsdyr.

2. JAKTPRØVEREGELVERKET

Våre jaktprøver i historisk perspektiv

Jakten med drivende hunder har lange tradisjoner både i Norden og i Europa forøvrig. Nedenfor gis en kort, skjematisk oversikt over jaktformens utvikling, med fokus på jaktprøvene.

For flere detaljer henvises til: Gulbrandson og Sissener, ”Litt om våre Støverraser og Deres Opprindelse” (1886), og A.Wangen, ”Harejakten, en kortfattet veiledning for yngre harejegere” (Oslo 1934)

På 1600 – 1700-tallet brakte tyske bergverksfolk og offiserer denne jaktformen med seg til Norge. Jaktformen forble lenge en atspredelse for en velstående overklasse.

1871 ble Norges Jeger og Fiskerforbund (NJFF) etablert. Dette fikk stor betydning for den organiserte jaktvirksomheten, også når det gjaldt arbeidet med jakthunder.

1877 fant den første samling og organisering av drivende hunder sted, ved NJFFs sin utstilling i Kristiania. Allerede da hadde et rasepreg festet seg, idet både Dunker- og Hygenrasene omtales. (Se Gulbrandson & Sissener, 1886).

1898 ble Norsk Kennel Klubb (NKK) dannet. Initiativtakere var jakthundfolk, både elg-, fugle- og harejegere. I flere tiår framover var jegerkretsene de toneangivende i NKKs virksomhet.

1899 ble en ny viltlov vedtatt. Denne fikk stor betydning for den jamne jeger, fordi den opphevet allmuens tradisjonelle rett til å jakte på småvilt uten hund, og la all jaktrett til grunneieren. Dette framtvang en organisering av jegerne, og mange Jeger- og Fiskerforeninger ble startet, med det formål å leie jakt- og fiskeretter av grunneierne.

Dette førte til at flere og flere jegere anskaffet hare- og fuglehunder. Dermed meldte behovet for spesialklubber seg.

1902 ble Spesialklubb for Norske Harehunder (senere Norsk Harehundklubb) dannet. Utstillinger og jaktprøver ble hovedmålene, for å fremme hundeavl.

1904 (9. – 11. oktober) ble den første norske jaktprøve for harehunder avholdt ved gården ”Berger” ved sørenden av Hurdalsjøen. Prøven ble gjennomført ved et samarbeid mellom NKK og Spesialklubb for Norske Harehunder. Det deltok 7 hunder, som var delt i to klasser: unghunder og eldre hunder, der delet var under og over 3 år.

Hundene ble prøvet to ganger pr. prøvedag, en gang om morgenen og en om ettermiddagen, for forskjellige dommerlag bestående av 2 mann. Prøven gikk over minst to dager, for en enkelt hund endog tre dager.

I konklusjonen for den enkelte hund fremhever dommerne et raskt, energisk søk, hurtig uttak, beskrivelse av losen og om hunden er løs i fot og tap. Losens lengde ble ikke registrert. Premieringen var ”Godkjent”, og den beste hund blant de eldre ble også belønnet med ”Ærespremie”.

Prøvereglene var ganske enkle: Hver hund skulle prøves minst to ganger på ulike prøvedager, hver gang en halv dag. Dog skulle den hund som ikke tok ut i løpet av to timer kobles. Eldre hunder (over 3 år) med uttak fikk anledning til å jage i minst to timer og unghunder minst en time før haren skulle skytes.

Senere ble det tre prøveklasser: 1) Unghundklasse for hunder under 2 1/2 år pr. 1. oktober (senere 1. september) i prøveåret, og som ikke tidligere hadde oppnådd premiering. 2) Åpen klasse (AK) for hunder eldre enn 2 1/2 år, som ikke tidligere var "Godkjent" på prøve, og 3) "Ærespremieklasse" for hunder med "Godkjennelse" i AK og brukscertifikat. Alle hunder skulle fortsatt prøves to ganger pr. prøvedag, en gang på morgenfot, og en gang på ettermiddagen.

Allerede i 1905 ble det i dommerens beretning oppført klokkeslett for fot og uttak, samt loslengde og når tap oppstod. Dommerberetningen var på mange måter stilskriving. Denne form for dommerberetning holdt seg fram til 1978.

1905 -
1978

Gjennom årene ble prøvereglene revidert ca. hvert tiende år. Revisjonen gikk på klasseinndeling, antall prøvedager og premieringskrav. Den for oss i dag noe spesielle regel, at hundeeier pliktet å stille med hagle og ammunisjon, og at haren skulle skytes etter dommerens anvisning, forsvant i 1962. Rev som losdyr har vært godtatt i visse perioder og ikke i andre. Særlige prøveregler for Beagle/Drever kom i 1951, revidert i 1957, men kun for losdyr hare og rev. De krav til lostider for Beagle/Drever som vi kjenner i dag ble første gang innført i 1957. Rådyr som godkjent losdyr kom med i 1972, men da med krav til loslengde som for støvere. Så sent som i 1987 gikk man tilbake til de loslengdekrav som var vedtatt i 1957.

1978

ble et nytt prøvereglement med poenggivning innført. En del dissens og diskusjon førte til en revidert utgave allerede i 1983.

1983

Det reglement som ble vedtatt ved denne revisjonen er med enkle, mindre forandringer det samme som har vært gjeldene inntil i dag.

1987

åpnet en ny revisjon for Eliteprøver (EP) utenom NM, som i mange år hadde vært den eneste EP.

1990

fikk vi nye regler for uttak til NM, med innføring av Distriktsmesterskap (DM). Dagens inndeling i Åpen (tidligere Særskilt) prøve (1-dags) og Eliteprøve (to-dagers prøve) har vi imidlertid hatt i over 40 år. Også premieringskravene har stort sett vært uendret gjennom flere 10-år. De opprinnelige to premiegrader 1. premie og "Godkjent" (senere 2. premie) ble etter hvert supplert med 3. premie.

I dag har "Godkjent" for unghunder falt bort, og kravene for egenskapspoeng i de ulike premiegrader er satt litt lavere enn tidligere. Det samme gjelder kravene til lostid for 2. og 3. premie. I EP er det innført samlede poengkrav over de to prøvedager for premiegradene 1., 2. og 3. EP.

2004

Den seneste revisjonen bygger dels på en analyse av sammenhengen/samvariasjonen mellom dommernes poengsetting i de ulike prøvemomenter (korrelasjonsanalyse), dels på arvbarhetsanalyser for de samme momentene.

En overordnet målsetting for revisjonen har vært en forenkling av regelverket og de nødvendige registreringsskjemaer. Dessuten håper en å oppnå tydeligere resultater i framtidige arvbarhetsanalyser.

3. NKKs FELLESBESTEMMELSER OG FAGKOMITÉ.

Disse bestemmelsene er satt opp av NKK og gjelder for alle prøver innen NKK-systemet.

Som det ses i jaktprøvereglene omhandler Fellesbestemmelsene generelle bestemmelser om søknader, prøvedokumenter, deltakelse, dommere og disiplinære forhold, etc.

For enkelte punkter gjelder avvikende og/eller økte krav/bestemmelser for våre raser og våre prøver. Disse avvikene fremgår av de punktene som det henvises til under hvert delpunkt i Fellesbestemmelsene.

I tilfelle det oppstår uklarheter rundt tolkningen av Fellesbestemmelsene og/eller kommentarene til disse, rettes henvendelsen til NKKs Fagkomité for harehundprøver (FK).

Se også prøvereglenes pkt 1.4 og 7.4 (3.8): Klagen stiles til prøveleder med gjenpart til NKKs representant. Eventuell anke stilles til NKK.

4. DOMMERVERVET/RÅD TIL DOMMEREN

Utdanningsprosedyren for dommere er nøye gjennomgått i prøvereglenes pkt. 8.

Det er viktig å fastslå at alle dommere, uansett prøvekategori, blir autorisert av NKK. Er man autorisert dommer, opptre man som en del av NKKs stab i et betydningsfullt tillitsverv.

En autorisert dommer skal derfor alltid iaktta full lojalitet overfor sin ”arbeidsgiver” (NKK). Han/hun kan samtidig forvente samme lojalitet fra NKK, så lenge han/hun forholder seg lojalt til NKKs jaktprøveregler for drivende hunder.

Det er naturligvis fullt akseptert at en dommer kan være uenig i enkelte av jaktprøvereglenes bestemmelser. Han/hun er i sin fulle rett til å argumentere for endringer i regelverket. Men så lenge gjeldene regelverk er vedtatt i NHKFs representantskap og anerkjent av NKK, har den enkelte dommer plikt til å dømme lojalt etter dette regelverket. Eventuelle personlige divergerende meninger må ikke influere på dømmingen – regelverket skal følges. Ettersom våre jaktprøver er et meget viktig ”instrument” i avlsarbeidet, er dette av avgjørende viktighet. Kun ved å dømme lojalt etter regelverket kan vi oppnå ensartet bedømmelse. Dette er en forutsetning for bruken av jaktprøveresultatene i avlsarbeidet.

Det burde være unødvendig å presisere at en dommer ifølge sakens natur plikter å gjøre en presentabel figur. Å opptre i rus eller bakrus er absolutt klanderverdig, og bør ved gjentakelse medføre at vedkommende dommer mister sin autorisasjon.

Forholdet til NKKs representant.

For hver prøve er det oppnevnt en representant for NKK. Dennes hovedoppgave er å tilse at prøven gjennomføres i overensstemmelse med regelverket. NKK- representanten er prøvens høyeste myndighet vedrørende fortolkning av regelverket, men han/hun skal ikke fungere som ”overdommer”. Gjennom et positivt samarbeid mellom den enkelte dommer, NKK- representanten og prøveleder skal man sikre at regelverket følges og at det er overensstemmelse mellom dommerkritikk og tildelt premiegrad.

Forholdet til andre dommere.

Også overfor sine dommerkolleger bør man vise lojalitet. Eventuelle diskusjoner vedrørende dømming bør alltid holdes på et prinsipielt nivå, og skal aldri gå på den enkelte dommers personlige integritet. Eventuelle uoverensstemmelser om bedømmelse og premiering av den enkelte hund skal avklares i dommerkollegiet, og skal aldri gjøres til gjenstand for allmenn diskusjon i ettertid.

Råd til dommeren.

Streking av tidsskjema i skogsprotokollen: Tidspunkt for slipp, fot og uttak noteres (hvis mulig). Registreringen av losminutter starter ett minutt etter at uttak/los er registrert. Registreringen av losminutter (medregnet "ikke noterbare tap") skjer ved overstreking av skjemaets minuttall. Tap registreres ved ingen streking. LUH registreres ved streking under skjemaets minuttall. Ved dødtap eller når 90/120 **lospoeng** er oppnådd opphører strekingen ("slutt los").

Før hunden slippes: Besiktig hunden, herunder labber og kontroller eventuelt ID-merking. Gi fører og eventuelle medfølgere de nødvendige anvisninger.

Under prøven: Vær positiv overfor hund og fører. La fører gjennomføre jaktprøven mest mulig slik føreren ville ha jaktet med hunden, men selvfølgelig innenfor regelverkets rammer. Arbeid åpent og uten hemmeligheter, men bedøm selvstendig. Informer om hva du bedømmer og hvordan, men diskuter aldri din bedømmelse med hundefører eller andre. Avslutt prøven med kobling, slik at det ikke kan oppstå tvist eller uklarheter om når bedømmelsen er avsluttet. Husk at for jag av bufe og ulovlig klovvilt kan hunden innstilles til G, også når dette skjer etter prøvetidens slutt.

Etter prøven: Informer om din innstilling til premiering. Understrek at prøvens endelige resultat blir bestemt i dommermøtet.

Konklusjon

En dommer bør alltid opptre korrekt og høflig. Han bør være objektiv og positiv overfor hund og hundefører, og han bør naturligvis kjenne jaktprøvereglenes bestemmelser i minste detalj.

En god dommer er verken snill eller streng – han er rettferdig.

5. OM ENSARTET BEDØMMELSE

Når det gjelder beskrivelse av en del fysiske egenskaper hos hund, slik som for eksempel pelsfarger og høyde, kan vi lett oppnå ganske ensartet bedømmelse på utstillinger. Men selv om høyden kan bestemmes rimelig sikkert ved høydemåling, vil måleresultatet kunne variere noe mellom de enkelte målinger.

Vanskeligere blir det når vi ønsker å måle visse bruksegenskaper. Dreier det seg om å måle for eksempel egenskapen "hurtighet", går det relativt greit. Dette fordi vi har veldefinerte enheter for lengde og tid, som kan måles nøyaktig ved hjelp av lengdemål og klokke. Men når det dreier seg om mange av de egenskaper vi verdsetter og ønsker å fremme hos våre jakthunder, gjelder det mer diffuse egenskaper, som for eksempel "Jaktlyst", "Evne til uttak", "Mål", etc.

Her har vi ikke tilgang til en fast, objektiv målestokk. Hadde vi hatt det ville verdien av våre jaktprøver som et "verktøy" i avlsarbeidet øke sterkt. (Et forsøk på å anvende klokken som et måleinstrument i egenskapsbeskrivelsen har vi i "Tilleggsregistreringene", se pkt. 10)

I det følgende vil bedømmelsen på jaktprøvene bli gjennomgått. Formålet er å få dommerstanden til å nærme seg en "standardisert" tolkning av hundens prestasjoner under prøven og en ensartet bruk av poengskalaen.

Det er innlysende at vi jegere og dommere stiller ulike krav til våre hunder. Noen ønsker hunder med lite utslag og hyppig kontakt. Andre ønsker hunder som slår langt ut. Noen ønsker at hunden skal være helt taus i fot og/eller tap, mens andre foretrekker at hunden støyter, etc.

Jaktprøvereglenes premiekrav er imidlertid den vedtatte normen for bedømmelse av hundens egenskaper/prestasjoner.

Skal jaktprøvene ha noen verdi for vårt avlsarbeid så vel som i våre konkurranser, er det innlysende at den enkelte dommers subjektive meninger må innskrenkes til et minimum. Streng lojalitet til regelverkets bestemmelser og vedtatte standarder for bedømmelse er ufravikelige krav til alle dommere.

6. KONSTANTERING AV LOSDYR.

Det tidligere ubetingede krav om at dommer skulle konstantere losdyrets art, enten ved syn eller sikkert sporsyn i snø, er tatt bort.

Dette betyr ikke at dommer kan fravike kravet om at han/hun skal gjøre sitt ytterste for å fastslå losdyrets art. Synsobservasjon er naturligvis å foretrekke, men i visse tilfeller kan dette skje ved nøye sporgransking også på barmark, selvfølgelig spesielt for losdyrene rådyr/hjort.

I spesielle tilfeller vil det forekomme at verken synsobservasjon eller sikkert sportegn foreligger. Hvis dommeren allikevel har sikre indisier på losdyrets art, må han overveie om indisiene er sterke nok til at lospoeng kan tildeles.

Det er viktig å understreke at tildeling av G for klovdyrjag fortsatt forutsetter at losdyret er sett eller konstatert ved sikkert sportegn i snø.

7. LOSTIDER OG LOSPOENG

Lostid er den samlede tid dommer hører hunden jage med tydelig bruk av målet, medregnet ikke noterbare tap (opphold i losen kortere enn fem -5- minutter.)

Lospoeng er lostid pluss eventuelle tillegg for LUH (los ut av hørehold) og LIB (losdyr i "berg", påvist av hunden)

Tillegg i lostiden på grunn av eventuelle LUH forutsetter at hunden går ut av hørehold i full los og returnerer i full los innen 90 minutter ute av hørehold. Tillegg for LUH kan gis flere ganger pr. prøvedag.

Tillegg for egenskapen påvisning av LIB, enten ved rapport eller berglos/uling/graving, gir tillegg i lostiden med 20 lospoeng, men kun en gang pr. prøvedag. Egenskapen er i bedømmelsen knyttet til den enkelte los og kan ikke flyttes fra en los til en annen. Med "berg" forstås her at losdyret har søkt tilflukt hvor hunden ikke har mulighet for å kunne fortsette jaget. Dette kan for eksempel være hi, bergsprekk, steinur, hyttegulv, etc. Tillegg for påvisning av dødt losdyr er fjernet. Dette for å unngå å "premiere" at hunden avliver losdyret. Eventuelt dødt losdyr skal anføres under tilleggsopplysninger.

Lospoengene er naturligvis en meget vesentlig del av **premiepoengene**, som er **lospoeng** pluss **egenskapspoeng**. Etersom losen danner grunnlaget for tildeling av en stor del av egenskapspoengene, vil det normalt være en opplagt sammenheng mellom lospoeng og egenskapspoeng. Selv om vi ved tildeling av lospoengene har en objektiv "målestokk" i klokka, bør dommer likevel i denne sammenheng se prøvedagen under ett.

Et visst antall lospoeng skal ikke "automatisk" føre til en bestemt premiegrad. Hvis ikke dommer med god samvittighet kan tildele tilstrekkelig med egenskapspoeng for oppnåelse av den premiegrad som lospoengene skulle tilsi, må han/hun i rettferdighetens navn innstille til en lavere premiegrad.

Føring av lospoeng i Jaktprøveprotokollen

Under Los 1 føres "hovedlosen", det vil si den losen som teller ved premieberegning. Her føres altså samlede lospoeng også for sammenslåtte loser (ved LIB, forulykket losdyr, ved nye loser etter kobling ved fare for hundens liv, samt ved sammenslåing av loser etter alternativ 2 for oppnåelse av 1. pr for Beagle/Drever, rådyr hjort). Under Los 2, Los 3 ... føres loser utover hovedlosen, det vil si eventuelle tilleggsloser. Ved sammenslåing av loser skal det opplyses om dette under "Tilleggsopplysninger".

8. EGENSKAPSPOENG

Generelt:

Den tidligere mulighet for å tildele ”nedsatt premiegrad” ved å gi hunden null - 0 - poeng i et eller flere egenskapsmomenter er fjernet. Dette er begrunnet med at nullen kun ble anvendt ytterst sjelden av dommerne og at den lett skaper problemer av datateknisk art i arvbarehetsanalyse.

Poengskalaen er altså nå en til fem (1 - 5), pluss evt. G/T. Ensartet bruk av denne bedømmelsesskalaen er som tidligere nevnt av avgjørende betydning for jaktprøvenes verdi og troverdighet.

Dommerne bør her ta utgangspunkt i at en gjennomsnittlig prestasjon bør belønnes med tre – (3) poeng ”godt”, med unntak av ”Målbruk i fot og tap”. Herfra vil det være en glidende overgang nedover til ”mindre godt” og ”dårlig” samt oppover til ”meget godt” og ”særdeles godt, effektivt”

Også i de tilfeller hvor dommer ikke har hatt mulighet til å bedømme ett eller flere momenter i en premielos bør tre – (3) poeng benyttes. For eksempel i ”fotarbeid/evne til uttak”, hvis uttak skjer uten forutgående - eller etter et ganske kort og enkelt fotarbeid. Da har hunden jo ikke vist sine egenskaper i dette momentet. I slike tilfeller skal poengsettingen begrunnes i tilleggsopplysninger, for eksempel skrives slik: ”Poengsettingen under pkt 3 er basert på mangelfull observasjon”. (Se også Håndbokens pkt 10.)

Tidligere tidsfrister for kobling i forbindelse med rådyr-/hjorteloser er sløyfet. Dette betyr at muligheten for å tildele nedsatt premiegrad på grunnlag av manglende kobling er fjernet. Utviser en hund – uansett losdyrart – mangelfull ”Samarbeid/Kontakt” med fører kan den naturligvis tildeles G (graverende feil) for dette momentet.

Det er også grunn til å minne om at selv om dommer skal se helheten i en prøvedag, skal flere av egenskapsmomentene bedømmes uavhengig av premiegrad. For eksempel kan en hund utmerket vise et godt, respektiv dårligt mål uansett premiegrad.

Kommentarer til enkelte momenter i regelverket:

Jaktlyst

Med jaktlyst menes hundens vilje til å holde på med sitt arbeid med å lete etter fot, spore opp viltet, holde losen i gang, rette opp tap og å fortsette med ny leting etter fot på nytt losdyr etter dødtap, etter kobling ved oppnådd ”fulle” lospoeng, og lignende. Jaktlyst skal bedømmes gjennom hele prøvedagen, og spesielt mot dagens slutt. For å kunne tildeles høyeste poeng (5) bør hunden framvise stor jaktlyst gjennom hele prøvedagen (8 t).

Samarbeid/kontakt

Hundens vilje til samarbeid og kontakt med fører kommer til uttrykk både i letefasen og etter avsluttet los. En hund med vilje til samarbeid vil med jevne mellomrom av seg selv oppsøke fører hvis den ikke kommer i fot, og når losen er slutt og tapsarbeidet har opphørt, eller hvis losdyret går på langfart over lengre tid

Enkelte hunder kan utvise et (uønsket) stort kontaktbehov i letefasen, selv om jaktlysten er upåklagelig etter uttak. Dette bør gi seg utslag i poengsettingen under Samarbeid/kontakt. Reduserte poeng i dette momentet kan altså skyldes både overdrevent kontaktbehov (det vil si lite utslag i letefasen) og mangelfull kontakt

Fotarbeid/evne til uttak

Effektiviteten i hundens evne til å spore opp og reise vilt skal vurderes.

Særlig for hare er dette momentet vanskelig å vurdere, fordi dommeren sjelden har mulighet til å observere hunden når den går i fot, og fordi fotarbeid på hare er vanskelig for hunden. Vurderingen

vil i høy grad bli skjønnspreget, og dommerens erfaring får stor betydning. Dommeren bør legge vekt på følgende momenter: En effektiv harehund vil ikke rote i beitråkket. Den vil ringe, og på den måten raskt finne utsporet. Når dommeren ikke vet når hunden startet fotarbeidet, eller ikke har sett fotarbeid i det hele tatt, må vurderingen bli svært usikker. Da bør en normalt gi "3". Noe sikrere kan fotarbeidet bedømmes når en vet når hunden kom i fot. Hvis uttaket da skjer langt unna, og etter forholdsmessig kort tid, må en anta at hunden har et effektivt fotarbeid, selv om en ikke har kunnet følge med i hvordan hunden har arbeidet. En bør da gi "4", eventuelt "5". I motsatt fall, når hunden både har arbeidet lenge og tar ut i nærheten av der den startet fotarbeidet, må en kunne anta at hunden har et mindre effektivt fotarbeid, selv om en ikke har sett hunden i fot. En bør da gi maksimalt "2". (I slike tilfeller skulle det også være lettere å komme seg inn i området der hunden går i fot, og observere direkte.) I tilfeller der hunden opplagt har kommet i fot like ved dagleiet og får raskt uttak, bør prestasjonen normalt vurderes som "midt på treet", det vil si "3". (Hunden skal verken "straffes" eller "belønnes" på grunn av tilfeldigheter.)

Utredning av rådyr-/revefot vil normalt være enklere enn for en harefot. En effektiv hund bør raskt finne fra fot/beiteplass fram til losdyrets dagleie. På rådyr kan uttak til og med skje på overvær. Det er dog likevel verdt å merke seg at en god revehund (og en erfaren rådyrhund) kan ta an ganske gamle ("kalde") spor, noe som kan føre til uttak relativt langt unna stedet hvor fotarbeidet startet. Vanskelighetsgraden og lengden i fotarbeidet må naturligvis vurderes. Som beskrevet ovenfor bør heller ikke en rådyr-/revehund som kommer i fot like ved dagleiet tildeles mer enn 3 poeng. (Hunden har jo ikke fått sin evne til uttak satt på prøve.)

Målbruk i fot og tap

Ved arbeid på rådyr-, hjorte- og revefot er noe støting ønskelig. Men loslignende støting er uønsket og skal bedømmes strengt. På harefot bedømmes "enkelte støt" likeverdig med taushet. Fem - 5 - poeng skal gis når hunden er helt taus eller gir enkelte støt. Hund som i fotarbeid gjør seg skyldig i loslignende målbruk kan tildeles G selv om uttak ikke har skjedd.

Arbeid i los og tap

Dommeren skal bedømme hundens vilje og evne til å forfølge losdyret. Gjentatte observasjoner av losdyr og hund er ønskelig. Omjag og baksporjag skal bedømmes strengt. Hundens tapsarbeid kan bedømmes både under noterbare - og ikke noterbare tap. For Beagle/Drever som prøves på rådyr/hjort er et rolig uttak, med påfølgende jevn og spornøye losføring ønskelig. Uansett losdyrets art bør hunden ha prestert minst en lossekvens på minst 30 minutter for å kunne tildeles fem - 5 - poeng.

Mål

Hundens mål er en viktig egenskap fordi vi får nesten all informasjon om hvordan losen forløper fra hundens målbruk.

Under **nyansering** skal en vurdere hvordan hunden varierer intensitet ("bjeffefrekvens"/"aus") i bruken av målet, avhengig av avstand til losdyret. Tydelig nyansering er en viktig bruksegenskap, fordi jegeren da får informasjon om når viltet kan dukke opp. Hunder med svært god nyansering skal gis karakteren 5. Hunder som har nesten den samme målbruken enten de ligger like bak - eller langt etter losdyret bør gis "2" (eventuelt "1").

Målets **hørbarhet** er det viktigste momentet, og har derfor vekttall 2. Høyeste poeng gis hunder med mål som gjør at losen høres på lang avstand. Ved bedømmelse av hørbarhet må de rådende forhold med hensyn til vind, snø på skogen, terreng, osv, i noen grad tas i betraktning.

Enstonig / flertonig mål

Et flertonig mål kjennetegnes ved at det kan høres ut som at det er to hunder som jager sammen. Hunden auser ut grove og lyse toner samtidig i losen. Det er svært få hunder som er ekte flertonige. Enkelte hunder kan være flertonig under (for den aktuelle hunden) optimale vitrings- og føreforhold, men kan være enstonig på andre føreforhold. En stor del av lossekvensene må foregå

med flertonig mål for å kalle hunden for flertonig. Hvis det flertonige målet kun forekommer i noen få minutter etter uttak / gjentak, for så å gå over i enstonig mål, er hunden å betrakte som enstonig. Er du i tvil om hunden har et flertonig mål, så er den sannsynligvis enstonig. Du er aldri i tvil når du hører en flertonig hund. Tvilen som oppstår, er om det er flere hunder i losen.

Et enstonig mål kjennetegnes ved at hunden jager med samme ”tonefall” i målet.

Hunden kan gjerne ha to losmål. Målet kan variere ut ifra avstand til losdyr, fra lyst / grant mål når hunden ligger tett på losdyret, til grovere / dypere mål når hunden ligger lenger etter. Dette har ikke noe med flertonig mål å gjøre, men er god nyansering. Noen hunder jager med samme målet igjennom hele losen, lyst eller grovt mål, uansett avstand til losdyr. Intensiteten i målet kan variere med avstand til losdyr (nyansering), men ”tonefallet” er det samme. Et enstonig mål kan være klangfullt og godt, men kan også være tørt og mindre klangfullt. De aller fleste hundene er enstonige.

Klangfullhet

Fra sesongen 2007/08 blir det et avkryssingsfelt i skogs- og jaktprøveprotokoll for klangfullhet. Et mål kan være enstonig eller flertonig klangfullt

9. TILLEGGSPOENG

Grunnen til at momentene ”Kondisjon/styrke” og ”Lydighet” er fjernet fra premiemomentene er at de har vist meget lave arvbarheter. Dette bør ikke overraske, ettersom disse ”egenskaper” naturlig nok er sterkt miljøavhengige, det vil si at de er tillærte egenskaper. I avlssammenheng vil det derfor være urimelig å legge vekt på dem.

I konkurranser er det derimot rimelig at begge momenter vurderes og teller med ved kåring av beste ekvipasje (hund + fører). Det er viktig å merke seg at G tildelt i tilleggsmomentene har samme effekt som i de øvrige momenter. Prøven avsluttes og det gis verken los-, egenskaps- eller tilleggspoeng.

Kondisjon/Styrke

God kondisjon og styrke er viktige egenskaper i seg selv, men også for at hundens øvrige egenskaper kan komme til full utfoldelse. Høyeste poeng (5) skal ikke gis uten at hunden i prøvetiden har hatt store fysiske anstrengelser.

Lydighet

Lydi ghet bedømmes best i forbindelse med innkalling. De rådende forhold (vind, snø, terreng osv.) må tas i betraktning. Svarer hunden på innkallingssignal er dette spesielt verdifullt. Høyeste poeng (5) kan bare tildeles hund som lar seg innkalle fra los utenfor synsvidde. Laveste poeng (1) bør tildeles hund som bevisst unngår fører under koblingsforsøk. Ved gjentakelser bør tildeling av G overveies.

10. VEDRØRENDE TILLEGGSOPPLYSNINGER

For egenskapsmomenter (unntatt pkt 4a og 4b) hvor 3 poeng er tildelt på grunn av mangelfull observasjon skal dette anføres i tilleggsopplysninger. Når det gjelder pkt 4a og 4b hvor hunden tildeles 5 poeng hvis uttak/tap skjer utenfor hørehold eller når los starter direkte på støkt hare. (se også Håndboken pkt 10)

11. HVORFOR TILLEGGSREGISTRERINGER?

Tilleggsregistreringene ble innført ved revisjon av prøvereglene i 1996.

De er et forsøk på å innføre en objektiv "målestokk" for noen av hundens "egenskaper" under prøven. "Målestokken" er i dette tilfelle klokken. Dommerens subjektive vurdering av hundens prestasjon er hermed eliminert.

Dette kan sikkert virke fremmed for mange dommere, men faktum er faktisk at mye tyder på at vi med tilleggsregistreringene er inne på noe fornuftig. Arvbarhetsanalysen antyder nemlig lovende resultater, det vil si relativt høy arvbarhet, spesielt for lengste lossekvens.

Det er foreløpig for tidlig å basere hundens egenskapspoeng på tidtaking, men med flere observasjoner og nye analyser, kan vi ikke se bort fra at tidtaking i framtiden vil få økt betydning som premieringsgrunnlag.

12. DEFINISJONER

Barmarkslos:	Minst 2/3 av losen har foregått på snøfri mark. I jaktprøveprotokollen krysses det av for barmark. Hvis ikke minst 2/3 av losen har gått på snøfri mark, krysses det av for <u>snø</u> . Det skal ikke krysses av for både barmark og snø.
Dødtap:	Hunden har mistet losdyret og klarer ikke gjentak innen 90 minutter. Dødtap medfører derfor i jaktprøvesammenheng "slutt los", og skal ikke telles med i antall tap.
Lostidsekvens:	En sammenhengende del av lostiden. (Altså inkl. ikke noterbare tap, men uten evt. tillegg for LUH/LIB)
Lospoengsekvens:	En sammenhengende del av lospoengene. (Altså lostid med evt. tillegg for LUH/LIB)
Slutt los:	Det tidspunkt hvor hunden får dødtap eller når 90/120 lospoeng er oppnådd.

13. TERMINOLOGI

Følgende innføring i harejaktens terminologi er utdrag fra A. Wangens bok "Harejakten, en kortfattet veiledning for yngre harejegere" (Oslo 1934).

Det heter: "Gå med" eller "leie" en hund "i band" eller "i kobbel".

Å "slippe" når hunden skal fri fra halsbandet for å begynne jakten. Å "slå ut" når hunden etter å være "sluppet" drar av sted fra eieren for å begynne på sitt arbeid. Man sier at en hund "slår for lite ut", kommer for snart inn til eieren igjen. "Slår for langt" eller "for vidt ut", er for lenge borte innen den kommer inn og "viser" seg for eieren. Man sier da at den viser dårlig samarbeid, har dårlig "kontakt" med eieren. Å "lete" eller "leite", nemlig etter harefot på bakken. ("Søke" er et uttrykk fra fuglejaktens terminologi).

"Fot": den "teft" eller utdunsting fra haren som avsetter seg på bakken og avgir "foten".

"Spor" eller "slag" er det kun tale om i forbindelse med snø, eller hvor bakken er så bløt (myr, søle) at spor eller slag sees, idet begge deler betegner et synlig avtrykk, hareslag, reveslag, hundeslag, bikkjeslag osv. eller spor. Videre heter det "fersk fot", "frisk (fresk) fot", "varm fot", "kveldsfot", "nattfot", "morrafot", "gammel fot" og "lang fot" når haren sitter langt unna der hunden "kom på foten".

En "utfot": Når en hare om natten har beitet på en voll, en myr, en bråte eller lignende, og den så mot morgenkvisten "går av" beiteplassen for å "sette seg inn", da betegnes foten den "setter" etter

seg med "utfot". Og det er denne hunden helst skal komme på så snart som mulig (ved for eksempel å "ringe" beiteplassen) da den jo fører til "setet", og hvorved det altså blir størst sannsynlighet for å få "los" snarest. Unghunden, og mange eldre hunder også, forstår imidlertid ikke å "ringe" (slå noen slag, ringer, rundt beiteplassen), men gir seg til å ville gå opp hele "beitefoten". Et omstendelig og meget tidsrøvende om enn dyktig arbeid når de klarer det, idet en hare jo kan være, og som oftest er, kommet til beiteplassen allerede foregående kveld, og vil jo da i løpet av den lange tiden innen neste morgen ha "satt" en uendelig masse fot. Det er imidlertid stor fare for at en hund kan venne seg til å bli gående og "rote" (planløst irre fra det ene sted til det andre på beiteplassen, hvor det på for eksempel fuktige steder kan stå bedre teft av foten enn på andre, tørrere steder, hvilket forleder hunden til stadig å ville komme tilbake til disse "velluktende" stedene, slik at fremgangen uteblir), og til å "brodere" (fot for fot å følge hele beitefoten fra den ene enden til den andre). Det er for øvrig ikke så få hunder som har ringingen medfødt, noe som resulterer i effektivt fotarbeid.

Å "komme på fot" eller "å få fot": "Fremfot" eller "framfot" betegner og angir for hundenes den retning haren har gått fremover ("fremspor" eller "fremslag"), i motsetning til "bakfot" som betegner den motsatte vei av den haren har gått. Det heter videre å "gå på bakfot" eller å "ta bakfoten". Og følger hunden den, så fjerner den seg altså mer og mer fra haren. Å "jage på bakfot": Når en hund ikke bare nøyer seg med å "gå på bakfot" men også gir seg til å jage på den med "full hals", i "full los".

Å "støte" eller "støyte" på foten, "på uttaket" eller "på tapet": Dette gjør en "løs" hund, mens en "trang" hund "tier", ikke "sier noe". En hund "går og støter", den "gir", "gav" et eller flere støt. "Løs", og (merk det) det motsatte herav "trang", refererer seg kun til uttak og tap, ikke til noe annet. Jaktlig sett er løshet ensbetydende med at en hund "sier noe" i utide altså mens haren enda "sitter inne" "i sete", og ikke er "tatt ut", ikke er "på beina". Motsetningen, "trang", er ensbetydende med at en hund er helt taus. Og den hund som støter på foten, på uttaket eller på tapet, den hund er altså løs. Og den hund som gjør det motsatte herav: ikke støter på foten, på uttaket, og ikke støter på tapet men er taus på begge deler, den hund er altså trang. Og herav følger, at skulle en hund under losen være "trang", da ville det ikke være noen los i det hele tatt, man ville ikke høre et kvink. Om en eier av en hund, som er noe sparsom i losen blir spurt om hvordan hans hund bruker målet når den jager ville svaret for eksempel være "den er noe sparsom", eller "den sier litt lite", eller "den sparer på målet", eller "den er noe rum", da ville han med hvert av disse uttrykkene nøyaktig dekke det foreliggende tilfelle. Med andre ord, disse uttrykk er de riktige. Det er masse hunder som er trange, altså helt tause på fot og tap, men som øser på alt de orker når de har tatt ut og haren er på beina, selv om de ligger nokså langt etter. Det blir derfor feil å si at en hund er trang som "sier lite i losen", "sparer på målet", "halser sparsomt", eller også "halser rundt", "er rum". Man sier at hunden er "trang i losen".

Å "halse": hundens bruk av stemmen under jaget, "i losen"

Å "halse rundt": halse med mellomrom av kortere eller lengre varighet, hvilket også inntreffer når en hund av en eller annen grunn blir "liggende etter haren" og det ennå "står såpass fot" at hunden ikke tier helt. Vi sier at hunden nyanserer i forhold til avstand til losdyret.

Å "ta ut" eller "ta opp" "et uttak" eller "et opptak": når hunden skremmer haren ut av "setet", dens gjemmeded, og begynner å jage, og da er det "los" (en fuglehund "reiser" fuglen, og en elghund "reiser" en elg, men en harehund "tar ut" eller "opp").

"Et beskrik", "ta ut med beskrik", "ta igjen med beskrik", "uttak (henholdsvis "gjentak") med beskrik", en harehund "beskriker" alltid haren når den ser den.

"Los", å "få los": Hunden "har los" når "haren er ute", "er på beina" og hunden jager og "gir hals". Med "los" betegnes, og "i losen" er innbefattet alt som foregår med hunden og haren fra den ble "tatt ut" og til det endelige resultat foreligger.

”Et sete”: harens gjemmested, hvor den ”sitter”

”En tur”: En hare ”turer”, ”går turer”, ”gjør turer” i losen, men den verken gjør eller går ”runder” eller enda verre ”losringer”.

”En ramler”: En hannhare.

”En sette”: En hunnhare (som ”setter” ungene)

”Skareslipp” eller ”skarehopp”: Hareunger som er ”sluppet”, ”satt” eller ”kastet” så tidlig på våren at det enda fryser skare på snøen om natten. Altså hareunger av ”første kull”, en ”førstekulls hare”.

”En sommerunge”: Av et kull født på sommeren, av ”annet kull”, ”andre kullet”, en ”annenkulls hare”.

”Av høstkullet”: En ”høstunge”, ”en sistekulls” hare, født om høsten.

Å ”gå i berg” eller ”gå inn”: Haren ”krabber inn” i en ur, under en stein eller en trerot. Den kan også ”gå i berg” under for eksempel gulvet på en förløe, fjøs, tom seterbu eller annen bygning som står i marken, eller også under en kvisthaug. Den ”går i berg”, ”går inn” for å unngå hundens etterstrebelser.

”Stå for berg”: Når hunden har funnet harens gjemmested holder den seg der og ”gir hals”, ”halser for berg”. Dette kalles at hunden ”står for berg”.

”Ta” eller ”få overvær”: At hunden tar eller får teften (ikke foten, en fot er kun på bakken) av haren i setet med nesen til værs, med ”høy nese” (uttrykk fra fuglejakten).

Haren kan:

”Kaste”, ”kaste krok”: Avvik fra retningen, ofte med noen lange hopp.

”Gjøre en odde”: Snu og gå kortere eller lengre stykker tilbake i sin egen fot. Etterfølges som oftest av en del lange hopp til forskjellige kanter, og til slutt av noen lange ekstrahopp hvoretter haren enten fortsetter eller kaster seg inn under en eller annen buskegran, kjerr, eller annet gjemsel, for å ”trykke” her. Ofte snur den også på nytt i foten og går denne frem igjen for annen gang innen den gjør de beskrevne kunster.

”Hundens mål”: Den stemme hunden benytter under jaget/losen, og som ikke er den samme som den benytter når den ”gjør” på et eller annet. Vi sier at en harehund har ”grovt mål”, ”dypt mål”, ”lite mål”, ”kalt mål”, ”kvelt mål”, ”hannhundmål”, ”tispemål”, ”pistremål”, ”metallmål”, ”blandingsmål”, at den ”skifter mål”, ”så grant”, ”så grovere”, altså ”dobbelmål”, ”skravlemål”, ”skvaldremål”.

”Reke foten”: Følge en fot som ikke lengre er fersk, forsiktig og omhyggelig med nesen mot bakken, og derfor nokså smått.

”Reke en fot med romme støt”: Som ovenfor, men med et støt av og til når det enda står nokså god teft av foten, men ikke nok til at hunden går i full los. Dette er ingen feil, og må ikke forveksles med løshet.

”Øse” eller ”ause på”: At hunden ”halser tett” i losen. At målet kommer ”øsendes” fra den.

”Sverme” heter det når hunden ikke forstår å holde seg på tapet, ikke vet hvor den har dette, men ”svermer” omkring det stadig lenger og lenger unna for til slutt å forsvinne helt fra dette.

14. GJENNOMFØRING AV PRØVEN

Den fleksible prøvetiden på 5 til 8 timer, som ble innført ved regelrevisjonen av 9. okt. 1996, er opprettholdt.

Når det gjelder tidsperiode for avholdelse av jaktprøve, er det verdt å merke seg at en jaktprøve hvor det ikke felles vilt, verken juridisk eller praktisk, regnes som jakt. Ut over båndtvangsbestemmelsene foreligger det altså ingen offisielle tidsbegrensninger for våre prøver. Det overlates derfor til den enkelte prøvearrangør hvorvidt en jaktprøve skal innstilles i visse perioder.

Internt i NHKF er det likevel bestemt at tidspunkt/prøveperiode må ligge innen tidsrammen fra 1. september til siste lovlige jakt dag med drivende hund for vedkommende viltart ifølge jaktidsforskriftene.

Arrangering av jaktprøver/oversendelse av prøvedokumenter.

Retningslinjer for arrangering av jaktprøver er gitt i prøvereglenes Fellesbestemmelser, med utfyllende kommentarer i pkt.7. I tillegg gjelder Instruks for Prøveleder, pkt.3 og Instruks for NKK-representant, pkt. 2.

Arrangør bør legge merke til følgende:

- Rådyrpremiert Beagle/Drever kan starte på hare-/reveprøve også etter siste lovlige jakt dag for rådyr.
- RR-prøve kan legges inn i en vanlig jaktprøve når/hvis anledningen byr seg. Det er prøvearrangørs ansvar å søke om RR-prøve, se prøvereglenes pkt.10.

Prøvedokumentene oversendes som følger: Hvis det ikke blir kjørt i DogWeb-Arra

- til NHKF (frist 2 uker)
Bekreftet detaljert premieliste (papirutskrift)
- til avlsråd (frist 2 uker)
Detaljert premieliste (elektronisk)
- til hundeeier (frist 2 uker)
Detaljert premieliste (elektronisk) (papir hvis hundeeier uten e-post)
- til NKK (frist 4 uker)
 - rapport fra prøvens leder
 - rapport fra NKKs representant
 - oppgjørsskjema
 - oppgjør for aktivitetsavgift
 - aspirantarbeid(er) i original i lukket konvolutt, påført:
prøvens ref.nr., dommer, aspirantens navn og prøvetype (ÅP, SP, EP)

15. GJENNOMFØRING AV DOMMERMØTER

Veiledende norm for gjennomføring av dommermøter

Forutsetninger

- Arrangørklubben har gjennomført de nødvendige tiltak for gjennomføring av jaktprøvene, herunder å oppnevne prøveledelse for hver enkelt prøve.

- Prøveledelsen skal for hver enkelt prøve minst bestå av Prøveleder og prøvesekretær
- Norsk Kennel Klub har oppnevnt en NKK-representant
- Innkalling til dommermøte er sendt aktuelle dommere
- Det skal avholdes dommermøte for EP, ÅP samlet, SP eller
- Åpen prøve er avsluttet og det er klart for dommermøtet

Gjennomføring av dommermøte

Dagsorden for dommermøter ved ÅP separat¹ og andre prøver vil måtte bli forskjellige, i og med at trekking av hunder og prøveterrang ikke foregår ved dommermøter for ÅP separat. Gjennomgang av bedømmingen er lik for alle typer.

- Prøvens leder er møteleder.
- Prøveleder, sekretær og NKKs representant sitter samlet under møtet.

A) Dommermøte for EP, ÅP samlet², SP, RR

Dagsorden for dommermøte før første dag

1. Start av møtet
2. Presentasjon av prøveledelse
3. Presentasjon av NKKs representant
4. Opprop av dommere
5. Orientering om eventuelle praktiske forhold som bør være kjent før trekking av hunder
6. Trekking av hunder
7. Avklare eventuell inhabilitet
8. Aspirant(er) fordeles til ekvipasje(r)
9. Trekking/tildeling av terreng
10. NKKs representant skal gis ordet
11. Orientering om eventuelle praktiske forhold (bomnøkler, forpleining, m.m.)
12. Møtet heves

Dagsorden for dommermøte etter første dag

Start av møtet

1. Presentasjon av prøveledelse
2. Presentasjon av NKKs representant
3. Opprop av dommere
4. Gjennomgang av bedømming
5. Orientering om eventuelle praktiske forhold som bør være kjent før trekking av hunder
6. Trekking av hunder for dag 2
7. Avklare eventuell inhabilitet
8. Aspirant(er) fordeles til ekvipasje(r)
9. Trekking/tildeling av terreng
10. NKKs representant skal gis ordet
11. Orientering om eventuelle praktiske forhold (bomnøkler, forpleining, m.m.)
12. Møtet heves

Gjennomgang av bedømming kommer inn som nytt punkt umiddelbart etter opprop. Ellers samme dagsorden som for dommermøte før første dag. Ved dommermøte etter dag 2 (EP) faller selvfølgelig trekking av hunder og terreng ut av dagsorden for siste dommermøte. Hvordan en

¹ ÅP separat: åpen prøve som går over en sesong

² ÅP samlet: åpen prøve på terminfestede datoer

gjennomfører de enkelte punktene må selvfølgelig tilpasses situasjonen. For eksempel er det liten grunn til å bruke tid på punktene 2 og 3 hvis det er samme dommere begge dager.

Dommermøte for ÅP samlet, SP og RR blir som for EP bortsett fra at møte etter dag 2 er uaktuelt (for SP som går over flere dager med samme dommere kan det klare seg med ett avsluttende dommermøte).

B Dommermøte for ÅP separat (sesong)

Dagsorden

1. Start av møtet
2. Presentasjon av prøveledelse
3. Presentasjon av NKKs representant
4. Opprop av dommere
5. Gjennomgang av bedømming
6. NKKs representant skal gis ordet
7. Orientering om eventuelle praktiske forhold
8. Møtet heves

Nærmere om gjennomgang av bedømming

- Dommerne skal redegjøre muntlig for sin bedømming.
- Redegjørelsen bør skje i katalognummerrekkefølge.

Dommeren bør redegjøre på følgende måte og i slik rekkefølge

- Hvilken hund som er bedømt, og hvor
- Litt om vær- og /føreforhold i prøveterrenget
- Slipp- og koblingstidspunkt
- Om eventuelle spesielle forhold, slik som avbrudd i los på grunn av fare for hundens liv, kobling på grunn av samjag, osv.
- Hvis lospoeng er gitt og "Tilleggsregistreringer" er ført refereres først "Tilleggsregistreringene"
- Deretter redegjøres det for bedømmingen:
- Lospoeng og losdyr i hovedlos, samt om eventuelle los 2, los 3
- Egenskapsbedømming
- Bedømmelse på punkter hvor grunnlag for bedømming mangler skal kommenteres spesielt (eksempel kan være uttak uten at fotarbeid er observert, bedømmelse av målbruk i tap i tapsfrie loser, m.m.)
- Innstilling til premiegrad

Redegjørelsen skal gjennomføres på en objektiv og mest mulig klar måte. Utenomsnakk og uheldig språkbruk skal unngås.

Det skal gis anledning til å reise spørsmål knyttet til redegjørelsene.

NKK sin representant er høyeste stedlige myndighet når det gjelder tolkning av jaktprøvereglene.

Instruks for NKKs representant, pkt. 2.3, har følgende bestemmelse: "Premiegrad kan eventuelt endres på stedet, forutsatt at feil bruk og/eller fortolkning av prøvereglene kan påpekes".

Dette må være å forstå slik at det utelukkende er NKKs representant som har myndighet til å endre dommerens innstilling under dommermøtet (på grunn av feil bruk og/eller fortolkning av prøvereglene). Av dette må det være klart at det ikke skal voteres i tvilstilfeller. Hvis ikke feil bruk eller fortolkning av reglene kan påpekes, kan ikke dommerens innstilling overprøves. Endelig premiegrad skal normalt være fastsatt når dommermøtet er avsluttet.

16. EKSEMPLER PÅ BEDØMMELSE.

Tre eksempler på bedømmelse av rådyrloser

Eksempel 1.	Koeffisient	Poeng
1. Hunden har i løpet av dagen 3 stk. 1. premieloser, og viser dermed særdeles god jaktlyst.	5 x 3	15
2. Samarbeid/kontakt med fører vurderes som godt, men blir ikke satt på større prøve fordi hunden kobles på strengen hver gang	3 x 1	3
3. Alle tre uttak skjer etter få minutter (1 – 5 min.) Hunden har altså ikke hatt anledning til å vise sine egenskaper i fotarbeid/evne til uttak	3 x 2	6
4. Hunden støter noe i fot. Tap er ikke observert i noen av de tre losene, så målbruk i tap har ikke kunnet bedømmes	4 x 1 5 x 2	14
5. Alle tre loser har gått radig og sikkert med god aus	5 x 2 5 x 2	20
6. Målet er særdeles hørbart og kraftig, men mer nyansering er ønskelig	2 x 1 5 x 2	12
	Sum egenskapspoeng	70
	Sum lospoeng	90
	Premiepoeng	160
7. Kondisjon/styrke er særdeles god	5 x 1	5
8. Lydighet vurderes som god, men blir ikke satt på større prøve	3 x 1	3
	Konkurransespoeng	168

Prøvens ref.nr.:		Slipp kl.: 0800		Prøven avsluttet kl.: 1400	
Kat.nr.: 1		Dato (dd.m.m.år): 10.11.04		Prøvetype: SP	
Dommernummer: 63954973		Dommerens navn (blokkbokstaver): SVEIN EGIL GRAVRÅK			
Hundens ID-nr.: 13698M		Hundens navn/reg. nr. (blokkbokstaver): STEFFIE 13698/00			
Kontrollert: JA <input checked="" type="checkbox"/> NEI <input type="checkbox"/>					
Barmark <input checked="" type="checkbox"/>	Snø <input type="checkbox"/>	Losdyr	Rådyr		
1. Jaktlyst (15)	5	x 3 =	15	Losdyr	Rådyr
2. Samarbeid/kontakt (5)	3	x 1 =	3	Lospoeng	Los 1
3. Fotarbeid/evne til uttak (10)	3	x 2 =	6	Lostid, min.	Los 2
4. Målbruk i fot og tap (15)				Tillegg, LUH	Los 3
a) i fot (5)	4	x 1 =	4	Tillegg, LIB	Los 4
b) i tap (10)	5	x 2 =	10	Sum lospoeng (B)	90
5. Arbeid i los og tap (20)				90	90
a) i los (10)	5	x 2 =	10		90
b) i tap (10)	5	x 2 =	10		
6. Mål (15)					
a) nyansering (5)	2	x 1 =	2		
b) hørbarhet (10)	5	x 2 =	10		
Sum egenskapspoeng (A) (80)			70		
Sum lospoeng (B) (120/90)			90		
Premiepoeng (A + B) (200/170)			160		
7. Kondisjon/styrke (5)	5	x 1 =	5		
8. Lydighet (5)	3	x 1 =	3		
Konkurranspoeng (A + B + 7. +8.) (210/180)			168		
Tilleggsopplysninger:					
.....					
.....					
Tilleggsregistreringer for hovedlosen (oppgis i minutter, med unntak av antall tap):					
Fot til uttak: 3	Uttak til 60 min. lostid.: 60	Uttak til slutt los: 90	Lengste lostidsekvens: 90	Lengste tap:	Antall tap: 0
Dommerens innstilling:					
Dato: (dd.mm.år): 10.11.04	Hunden innstilles til: 1. pr rådyr	Dommerens underskrift:			
Dommermøtets beslutning:					
Åpen prøve (ÅP): <input type="checkbox"/>	Hare <input type="checkbox"/>	ÅP/SP:	EP:	Premiepoeng	Konkurranspoeng
Småhundprøve (SP): <input checked="" type="checkbox"/>	Rev <input type="checkbox"/>	Premiepoeng: 160	1. dag: _____	_____	_____
Eliteprøve (EP): <input type="checkbox"/>	Rådyr <input checked="" type="checkbox"/>	Premiegrad: 1. pr	2. dag: _____	_____	_____
	Hjort <input type="checkbox"/>	Konkurranspoeng: 168	Totalt: _____	_____	_____
			Premiegrad: _____		
Dato: (dd.mm.år) 10.11.04	Prøveleders underskrift:				

Eksempel 2.

En Beagle/Drever slippes kl. 08:00. Hunden holder god kontakt med fører frem til kl. 09:30. Kl. 09:40 høres enkelte støt, som etter hvert fører til full los kl. 10:05. Hunden jager med god aus og godt hørbart mål med enkelte, ikke noterbare, tap fram til full tid (90 min.). Rådyrspor ses tydelig to ganger hvor hunden ses krysse en skogsbilvei.

På tross av nærkontakt lar hunden seg ikke koble. Rådyret støkkes og losen går ut av hørehold. Fører peiler seg inn i hørehold, men klarer fortsatt ikke å koble hunden. Losen går igjen ut av hørehold, men kommer inn i hørehold etter 1 1/2 time. Nytt koblingsforsøk, men rådyret støkkes igjen og går på langfart (LUH). Fram til kl. 16:00 høres hunden av og til langt borte. Fører legger i vei for å koble.

Kl. 17:15 returnerer fører til dommer. Iflg. peilen er hunden langt borte. Kl. 18:30 er hunden fortsatt ikke kommet tilbake. Dommer beslutter å innstille til G (graverende feil) for pkt. 2 "Samarbeid/Kontakt".

Eksempel 3.

En Beagle/Drever driver i jan./febr. (iløpet av prøvedagens første to timer) hare, evt. til premiering. I andre slipp tar hunden ut rådyr, og kobling lykkes ikke før etter ½ times los. Prøven avsluttes og hunden tildeles ingen poeng. I jaktprøveprotokollen noteres bare tilleggsopplysninger: "Hunden driver rådyr lengre enn tillatt"

Tre eksempler på bedømmelse av harelos med støver

Eksempel 1.

En støver slippes kl. 08:00, vi konstaterer fot kl. 08:50. Hunden gir noen støt på foten. Den utfører et effektivt fotarbeid som resulterer i uttak kl. 09:15. Haren ses i uttaket. Losen går nå som på skinner frem til kl. 10:25, da hunden får et noterbart tap, hunden er helt taus på tapet. Vi får et gjentak kl. 10:38. Losen går nå noe hakkete fram til kl. 11:05. Hunden nyanserer meget godt i forhold til avstanden til losdyret. Losen øker i intensitet fra kl. 11:05. Kl. 11:20 får vi se haren komme nedover en skogsbilvei, den kaster av veien ca. 100 meter før et veikryss. Hunden ligger nå 1 minutt etter. Der hvor haren kastet av veien finner hunden avkastet raskt og losen går nå opp i åsen. Kl. 11:28 har hunden full tid. Hunden har under dagen hatt et enstonig godt hørbart mål. Eier fikk koblingsordre kl. 11:30. Hunden blir blåst inn fra los og er hos eier 15 minutter etter at koblingsordre ble gitt.

Støveren slippes på nytt i en annen del av terrenget. Vi går fram til kl. 14:00 uten at hunden kommer i en ny fot. Hunden jobber meget bra fram til kobling skjer kl. 14:00.

	Koeffisient	Poeng
1. Hunden har i løpet av dagen en 1. premielos, og jobber dagen ut med stor iver. Viser meget god jaktlyst	4 x 3	12
2. Samarbeid/kontakt med fører er meget bra. Hunden holder god kontakt.	4 x 1	4
3. Uttaket skjer etter et meget godt fotarbeid	4 x 2	8
4. Hunden ga noen støt i foten, på tapet var den helt taus.	5 x 1 5 x 2	15
5. Losen har under dagen gått radig med bare et mindre tap som hunden redet ut rask og effektivt.	5 x 2 5 x 2	20
6. Målet var enstonig, men godt hørbart.	4 x 1 3 x 2	10
	Sum egenskapspoeng	69
	Sum lospoeng	120
	Premiepoeng	189
7. Kondisjon/styrke var meget bra	4 x 1	4
8. Lydigheten var meget bra, blir blåst inn fra los utenfor synshold	5 x 1	5
	Konkurransespoeng	198

Prøvens ref.nr.:		Slipp kl.: 0800		Prøven avsluttet kl.: 1400	
Kat.nr.: 1		Dato (dd.m.m.år): 10.11.04		Prøvetype: ÅP	
Dommernummer: 63954973		Dommerens navn (blokkbokstaver): SVEIN EGIL GRAVRÅK			
Hundens ID-nr.: 23698M		Hundens navn/reg. nr. (blokkbokstaver): SILJE 23698/00			
Kontrollert: JA <input checked="" type="checkbox"/> NEI <input type="checkbox"/>					
Barmark <input checked="" type="checkbox"/> Snø <input type="checkbox"/> Losdyr <input type="checkbox"/> Hare					
1. Jaktlyst (15)		4	x 3 =	12	
2. Samarbeid/kontakt (5)		4	x 1 =	4	
3. Fotarbeid/evne til uttak (10)		4	x 2 =	8	
4. Målbruk i fot og tap (15)					
a) i fot (5)		5	x 1 =	5	
b) i tap (10)		5	x 2 =	10	
5. Arbeid i los og tap (20)					
a) i los (10)		5	x 2 =	10	
b) i tap (10)		5	x 2 =	10	
6. Mål (15)					
a) nyansering (5)		4	x 1 =	4	
b) hørbarhet (10)		3	x 2 =	6	
Sum egenskapspoeng (A) (80)					69
Sum lospoeng (B) (120/90)					120
Premiepoeng (A + B) (200/170)					189
7. Kondisjon/styrke (5)		4	x 1 =	4	
8. Lydighet (5)		5	x 1 =	5	
Konkurranspoeng (A + B + 7. + 8.) (210/180)					198
Tilleggsopplysninger:					
.....					
.....					
.....					
Tilleggsregistreringer for hovedlosen (oppgis i minutter, med unntak av antall tap):					
Fot til uttak: 25	Uttak til 60 min. lostid.: 60	Uttak til slutt los: 133	Lengste lostidsekvens: 70	Lengste tap: 13	Antall tap: 1
Dommerens innstilling:					
Dato: (dd.mm.år): 10.11.04	Hunden innstilles til: 1. pr hare	Dommerens underskrift:			
Dommermøtets beslutning:					
Åpen prøve (ÅP): <input checked="" type="checkbox"/>	Hare <input checked="" type="checkbox"/>	ÅP/SP:	EP:	Premiepoeng	Konkurranspoeng
Småhundprøve (SP): <input type="checkbox"/>	Rev <input type="checkbox"/>	Premiepoeng: 189	1. dag: _____	_____	_____
Eliteprøve (EP): <input type="checkbox"/>	Rådyr <input type="checkbox"/>	Premiegrad: 1. pr	2. dag: _____	_____	_____
	Hjort <input type="checkbox"/>	Konkurranspoeng: 198	Totalt: _____	_____	_____
Dato: (dd.mm.år) 10.11.04	Prøveleders underskrift:				

Losdyr	Hare			
Lospoeng	Los 1	Los 2	Los 3	Los 4
Lostid, min.	120			
Tillegg, LUH				
Tillegg, LIB				
Sum lospoeng (B)	120			

G for Kloddyrjag Bufejag

Annet , spesifiser pkt.:

Mål Enstonig Flertonig

T (trukket u. gyldig grunn):

Har hunden vært i fot: Ja Nei Vet ikke

RR-prøve (Overfør resultat til eget RR-skjema!)

Bestått Ikke bestått

Eksempel 2.

En støver slippes kl. 0800, den kommer i fot kl. 0830 og tar ut kl. 0850. Hunden er helt taus i foten. Etter 68 minutter los får den tap, som den utreder etter 45 minutter. Også her er den taus. Hunden har nå en lossekvens på 50 minutter før den på ny får et tap som den utreder etter 65 minutter. Hunden loser nå inn til full tid og blir koblet på strengen.

Ved forflytning får vi se to rådyr i skogkanten. Hundefører ønsker nå å prøve **RR**. Hunden blir sluppet og den forflytter seg opp mot kanten, der rådyrene var blitt observert. Etter 10 minutter får vi høre hunden i full los, og etter ytterligere 5 minutter kommer det to rådyr imot oss, de kaster og forsvinner opp i åsen, hunden kommer i los 4 minutter bak. Det lykkes ikke eier å koble hunden og losen drar ut av hørehold. Etter 45 minutter kommer hunden tilbake. Dommeren informerer hundeeieren om at han må tildele hunden **G** for rådyrjaget da losen ikke kom til opphør innen 10 minutter var gått, og at han i tillegg mister premielosen fra tidligere på dagen. Hunden blir koblet og prøven avsluttet.

Eksempel 3.

Hunden jager hare, men kobles etter 33 minutter fordi losen går i "fareful e.lt" område
I andre slipp tar hunden ut rev, som drives i 12 minutter, hvorefter hunden returnerer til fører.
I tredje slipp tar hunden ut ny hare, som drives til dødtap etter 102 minutter.

Prøvens ref.nr.:		Slipp kl.: 0800		Prøven avsluttet kl.: 1500	
Kat.nr.: 2		Dato (dd.mm.år): 12.11.05		Prøvetype: ÅP	
Dommernummer: 63954973		Dommerens navn (blokkbokstaver): Svein Egil Gravråk			
Hundens ID-nr.: 13698M		Hundens navn/reg. nr. (blokkbokstaver): STEFFIE 13698/00			
Kontrollert: JA <input type="checkbox"/> NEI <input type="checkbox"/>					
Barmark <input checked="" type="checkbox"/>	Snø <input type="checkbox"/>	Losdyr	Hare		
		Losdyr	Hare	Hare	Rev
1. Jaktlyst (15)		5	x 3 =	15	
2. Samarbeid/kontakt (5)		3	x 1 =	3	
3. Fotarbeid/evne til uttak (10)		5	x 2 =	10	
4. Målbruk i fot og tap (15)					
c) i fot (5)		5	x 1 =	5	
d) i tap (10)		5	x 2 =	10	
5. Arbeid i los og tap (20)					
a) i los (10)		4	x 2 =	8	
b) i tap (10)		3	x 2 =	6	
6. Mål (15)					
c) nyansering (5)		3	x 1 =	3	
d) hørbarhet (10)		3	x 2 =	6	
Sum egenskapspoeng (A) (80)					66
Sum lospoeng (B) (120/90)					102
Premiepoeng (A + B) (200/170)					168
7. Kondisjon/styrke (5)		4	x 1 =	4	
8. Lydighet (5)		3	x 1 =	3	
Konkurranspoeng (A + B + 7. + 8.) (210/180)					175
Tilleggsopplysninger:					
To tilleggsloser: Hare 33 min. og rev 12 min.					
Tilleggsregistreringer for hovedlosen (oppgis i minutter, med unntak av antall tap):					
Fot til uttak:	Uttak til 60 min. lostid:	Uttak til slutt los:	Lengste lostidsekvens:	Lengste tap:	Antall tap:
20	70	190	40	30	3
Dommerens innstilling:					
Dato: (dd.mm.år):	Hunden innstilles til:	Dommerens underskrift:			
12.11.05	2. pr.				
Dommermøtets beslutning:					
Åpen prøve (ÅP): <input checked="" type="checkbox"/>	Hare <input checked="" type="checkbox"/>	ÅP/SP:		EP:	Premiepoeng
Småhundprøve (SP): <input type="checkbox"/>	Rev <input type="checkbox"/>	Premiepoeng: 168		1. dag:	
Eliteprøve (EP): <input type="checkbox"/>	Rådyr <input type="checkbox"/>	Premiegrad: 2		2. dag:	
	Hjort <input type="checkbox"/>	Konkurranspoeng: 175		Totalt:	
				Premiegrad:	
Dato: (dd.mm.år)	Prøveleders underskrift:				
03.03.06					

Losdyr	Hare	Hare	Rev	
Lospoeng	Los 1	Los 2	Los 3	Los 4
Lostid, min.	102	33	12	
Tillegg, LUH				
Tillegg, LIB		33		
Sum lospoeng (B)	102	12	12	

G for Klovdyrjag Bufejag

Annet , spesifiser pkt.: _____

Mål Enstonig Flertonig

T (trukket u. gyldig grunn):

Har hunden vært i fot: Ja Nei Vet ikke

RR-prøve (Overfør resultat til eget RR-skjema!)

Bestått Ikke bestått

17. STIKKORDREGISTER

Viktigste punkter er skrevet med **fet** type.

Henvisning til punkter i:	Prøveregelverk	Håndbok
A		
Ansvar (Arrangør)	1.1	
Ansvar (Hundefører)	1.2	
Arrangør	1.1	
Aspirant	5.6, 7.3, 8	
Avbrytelse	1.1, 6.3, 7.2	
Avlsarbeid	- -	1.5
Avlysning	1.1, 7.2	
Avslutte	5.1, 6.4, 7.2	
Avvisning	1.2	
B		
Barmarkspremiering	6.9	
Bedømmelse	6	5
Berglos	6.3	7
Bufejag	6.4	4
C		
Championat	se NKKs egnet regelverk for championat.	
D		
Deltakelse (hund/fører)	1.2, 7.2	
Deltakerbegrensning	1.2, 5.4, 7.2	
Dispensasjon	1.5	
Distriktsmesterskap	4.3, 12	
Dommere	1.3, 5.5, 7.3, 8.4	
Dommerkollegiet	5.5	4
Domtermøte	5.5	15
Doping	1.2	
E		
Egenskapspoeng	6.1, 6.4	7, 8, 11
Elev	3.5, 3.7, 5.5, 5.6, 6.1, 7.2, 7.3, 8.1, 8.6, 8.7,	12
Eliteprøve	4.3, 6.9	
F		
Formål	- -	1
Fotarbeid	6.4	8
Føre	7.2	
Fører	1.2, 7.2	
G		
Godkjenning av prøveresultater	1.1	
Graverende feil (G)	5.4, 6.2, 6.4, 6.9, 7.2, 10.3	4, 7, 8, 9, 16
Gjentak	6.3	
Grunnlag for uttak	1.2, 7.2	
H		
Habilitet	1.1, 7.3	
I		
ID-merking	1.2	4
Innstilling til premiering	5.5, 6.1, 6.6	
Innstilling av prøve	6.7, 6.9, 7.2	

J		
Jaktlyst	6.4, 11	8
K		
Klage	1.4, 3.8, 7.4	3
Klovdyrjag	5.4 , 6.2, 6.4	6
Klubbkamp	4.1, 7.2	
Kondisjon	6.5, 10.3	9
Konkurranse	4.1, 4.3, 6.1, 6.5, 6.6, 7.2 , 12.1	1
Konkurransepoeng	6.6, 12.2	10
Kontakt	6.4 , 11	9
Kobling	6.6	4, 9
L		
Landskamp	7.2	
LIB	6.3	
Losdyr	4.3, 5.4, 6.1, 6.2 , 6, 7, 8, 12.2,	6
Lospoeng	6.1, 6.2, 6.3 , 6.6, 11	7
Lospoengsekvens	6.3	12
Lostid	6.1, 6.3, 6.4, 6.6, 6.7, 6.8	7
Lostidsekvens	6.8	12
LUH	6.3	7
Lydighet	6.5 , 11	9
Løpskhet	1.2	
M		
Mesterskap	7.2, 12	
Mål	6.4	8
Målbruk	6.4	8
N		
NJFF	2, 8.2 , 8.7	
NKK-representant	1.1, 2 , 3, 4.1, 5.5, 5.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 8.3, 8.4, 8.7, 8.9	4
Norgesmesterskap (NM)	4.3, 12	
O		
Omprøve	10	
Omregistrering av hund	1.2	
Overtegning	7.2	
P		
Peileutstyr	11	
Poeng	4.3, 6.1, 6.2, 6.4 , 6.5 6.6, 6.7, 6.9, 11, 12.2	8, 9
Premiering	5.4, 5.5, 6.1, 6.6, 6.7, 6.9, 11, 12.2	1, 4
Premiekrav	6.6	1, 5, 8
Premiepoeng	4.3, 6.4, 6.6, 6.9	7
Prøvearrangør	1.1, 3 , 4.1	
Prøvedag(er)	1.1, 2.1, 4.1, 4.2, 5.2 , 6.9	
Prøvedeltakelse	1.2, 5.4, 7.2	
Prøvedokumenter	1.1	14
Prøvekomité	3	
Prøveleder	1.1, 2, 3 , 7.1, 7.3, 3, 4, 14, 15	
Prøveterreng	5.1, 5.3	
Prøvetid	5.1, 6, 10.2, 12.1	
Prøvetider	4	4, 9
Påmelding	1.1, 1.2 , 1.4, 7.2	
R		
Rangering	4.1, 6.6, 7.2 , 12	
Rapportering	1.1 , 3.9, 3.10, 3.11	
Rådyrrenhet (RR)	10	6

S		
Samarbeid	6.4	8
Samjag	6.3, 7.2	
Sammenslåing av loser	6.3, 6.6	10
Settedommer	7.3	
Småhundprøve (SP)	4.2	14
Sporsyn	6.2	6
Styrke	6.5	9
Søknad	1.1, 7.1, 9	
T		
Tap	6.3	12
Tidsperiode for prøver	5.2	
Tilleggslos	6.3	10
Tilleggsopplysninger	6.4, 6.7	10
Tilleggspoeng	6.5	9
Tilleggsregistreringer	6.8	1, 5, 11
Trekking av hund	6.4, 6.9, 7.2, 12	
U		
Uteblivelse	6.4, 6.9, 7.2	
Utestengelse av hund	1.2, 7.2	
Utsettelse	1.1	
Utstilling	7.2	
Uttak til prøve	1.2, 7.2	
V		
Vaksinasjon	1.2	
Å		
Åpen prøve	4.1, 4.3, 6.9	

